

El llenguatge Els testimonis

18/11/1979

Llegir en un text imprès, i aparègut no a les pàgines d'un modest butlletí obra d'uns inclients aprenents de periodista sinó a les d'una publicació amb cara i ulls, la paraula «testic», usada en lloc de testimoni a més de produir sorpresa, incita gairebé a la barrilla. De fet, de barrilla fàcil aprofitant la semblança entre «testic», arbitrària catalanització del mot del castellà «testigo» i testicle, se n'ha fet prou sovint, encara que caldria advertir que aquesta semblança no és pas deguda a una simple coincidència: efectivament, testicle, etimològicament significa «testimoni», més concretament, «testimoni de la virilitat».

Deixant, però, de banda la barrilla, convé de recordar la diferència existent entre testimoni i testimoniatge. Recórrer a la forma «testic» com a adaptació expeditiva al substantiu castellà «testigo» és un cas de descurança extrema, que costa de comprendre que pugui passar; en canvi, recórrer a testimoni indogudament, és a dir, en tots aquells casos en què en castellà es diu «testimonio» és un fet més comprensible i cal convenir que no sempre evitable sense una atenció permanent. Dit ben curt, doncs, i d'una manera general, testimoni equival al castellà «testigo» i testimoniatge (o testimoniança) a «testimonio». És a dir, testimoni és la persona que declara haver vist o sentit alguna cosa, o que simplement l'ha vista, que hi era present en el moment d'esdevenir-se i, per consegüent, en pot certificar la veracitat. I testimoniatge és la declaració feta per un testimoni.

Ara, ¿es pot realment establir un límit ben precís entre el testimoni i el testimoniatge? Probablement es podria assegurar d'una manera categòrica. Volem dir que deuen existir casos en què puguin convenir totes dues designacions. El Diccionari Fabra admet també per a testimoni, com a segona definició, el significat «qualsevol cosa per la qual s'interessa la veritat d'un fet». Podem considerar, doncs, aquesta definició com un pont que enllaça les dues designacions i que permet de pensar en una possible sinonímia o coincidència entre testimoni i testimoniatge.

Albert Jane